

На запитання читачів відповідає експертка «Одеського життя», юристка Одеського бюро правової допомоги № 3 Одеського місцевого центру з надання безоплатної вторинної правничої допомоги Тетяна Піроженко.

На касі не приймають зношені гроші та великі банкноти:

ЯК ЗАХИСТИТИ СВОЇ ПРАВА В МАГАЗИНІ?

Багато хто стикався з ситуацією, коли продавець не приймав надірвану банкноту або не мав розмінних грошей, щоб дати решту. Що робити в такому випадку і на чьому боці буде закон?

Питання ПЕРШЕ.

Чи має право касир чи продавець відмовитись від зношеної купюри?

— Відповідно до пункту 21 розділу II «Положення про ведення касових операцій у національній валюті в Україні»: суб'єкти господарювання під час здійснення розрахунків із споживачами за готівку зобов'язані приймати у сплату за продукцію (товари, роботи, послуги) без обмежень банкноти і монети (у тому числі розмінні, обігові, пам'ятні, зношені банкноти та монети усіх номіналів), які випускає Національний банк України в обіг. Але якщо вони є платіжними і не викликають у касира сумніву (це рішення є суб'єктивним і не є остаточним) в справжності та платіжності. В іншому випадку у людини можуть не прийняти готівку до сплати. При цьому суб'єкти господарювання мають право запропонувати споживачу сплатити вартість товару іншими банкнотами або монетами. А із сумнівними чи неплатіжними грошима звернутися до будь-якого банку для їх обміну або щоб надіслати їх на дослідження до уповноваженого підрозділу Національного банку.

Питання ДРУГЕ.

Чи можуть відмовити у наданні послуги, якщо немає решти або розмінних грошей?

— Ні, не можуть, оскільки такі дії є порушенням вимог законодавства про захист прав споживачів. Наприклад, продавці та інші суб'єкти надання послуг по-

винні приймати паперові гроші та монети незалежно від їхнього номіналу. У касі мають бути кошти, щоб дати покупцю решту за товар. Продавець має стежити за наявністю розмінних грошей у касі — це входить до його обов'язків. Це зазначено пунктом 22 розділу II «Положення про ведення касових операцій у національній валюті в Україні»: суб'єкти господарювання повинні забезпечувати наявність у касі банкнот, обігової та розмінної монети для видачі здачі з урахуванням бонусних програм лояльності та наявності пристроїв для приймання монет. До речі, суб'єкти господарювання зобов'язані в разі отримання від споживачів у сплату зношених банкнот та монет не видавати їх на здачу та здачі разом із готівковою виручкою до обслуговуваних банків.

Питання ТРЕТЄ.

Що робити, якщо права покупця щодо оплати товарів та послуг порушені?

— Статтею 164-2 Кодексу України про адміністративні правопорушення передбачено адміністративну відповідальність за порушення законодавства з фінансових питань: накладання на посадових осіб підприємства штрафу на суму від восьми до п'ятнадцяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян — це від 136 до 255 гривень. Для цього людина, чії права було порушено, має викликати поліцію для складання адміністративного протоколу.

Право на тишу:

ЯК ВГАМУВАТИ ГАЛАСЛИВИХ СУСІДІВ

Часом гучні звуки з-за стіни заважають спати вночі і відпочивати на вихідних, а сусіди у відповідь на претензії посилюються на те, що у своєму домі можуть робити, що захочуть. Що робити, якщо хтось порушує ваш спокій.

Закон спокою

Переконавання, що у власній оселі можна робити будь-що та будь-коли, є неправильним. Закон України «Про систему громадського здоров'я» забороняє в нічний час гучно співати, надмірно кричати, голосно слухати музику, проводити шумні ремонтні роботи тощо у приміщеннях житлових будинків, у дворі чи на вулиці, у кафе та ресторанах, готелях чи інших громадських місцях у межах міста, де це може заважати іншим людям. Отже, така поведінка є протиправною і тягне за собою адміністративну відповідальність.

Шум на так званих захищених об'єктах (у приміщеннях та спорудах, де постійно чи тимчасово перебувають люди, за винятком парків та зон відпочинку) не повинен перевищувати рівні, встановлені державними медико-санітарними нормативами для відповідного часу доби. Так, з 22.00 години вечора до 8.00 години ранку забороняються:

- гучний спів і гучні вигуки;
- користування звуковідтворювальними апаратурою та джерелами побутового шуму;
- проведення салютів, феєрверків, використання піротехнічних засобів.

Проведення ремонтних робіт, що супроводжуються шумом, забороняється у робочі дні — з 21.00 години до 8.00 години, а у святкові та неробочі дні — цілодобово. Проте за згодою мешканців усіх прилеглих квартир ремонтні та будівельні роботи можуть проводитися також у

На скільки оштрафують?

Штрафи за перевищення норм шуму становлять:

від 85 до 255 гривень — для громадян;

від 255 до 510 гривень — для посадових осіб та суб'єктів господарської діяльності.

святкові та неробочі дні. Власник або орендар приміщень, де плануються такі роботи, зобов'язаний повідомити про це мешканців. Однак шум, що утворюється при цьому, не повинен перевищувати встановлені норми.

Норми шуму

Згідно з Державними санітарними нормами, рівень шуму не має перевищувати:

- **55 децибел вдень і 45 децибел вночі** — у квартирах і житлових будинках, пансіонатах, інтернатах і спальнях дитсадків;
- **60 децибел вдень і 50 децибел вночі** — у готелях і гуртожитках;
- **до 70 децибел вдень і до 60 децибел вночі** — на прилеглих до житлових будинків територіях;
- **45 децибел цілодобово** — на майданчиках відпочинку на території мікрорайонів і груп житлових будинків, котеджів, будинків відпочинку, пансіонатів, майданчиків дитячих садків, шкіл тощо;
- **55 децибел цілодобово** — у залах кафе, їдалень, барів та ресторанів;
- **70 децибел цілодобово** — на територіях, які безпосередньо прилягають до магазинів, торговельних центрів, пасажирських залів аеропортів, вокзалів тощо.

У разі порушення правил дотримання тиші в нічний час, можна звертатись у поліцію. Правоохоронці мають скласти протокол про адміністративне правопорушення за статтею 182 Кодексу України про адміністративні правопорушення.

Зазначимо, що є випадки, коли перевищення встановлених норм шуму не вважається порушенням. Це, наприклад, відзначення встановлених законом святкових дат, ліквідація наслідків аварій або стихійного лиха, проведення зборів, мітингів та демонстрацій.

Де в Одесі надають безоплатну правову допомогу?

ОДЕСЬКЕ БЮРО ПРАВОВОЇ ДОПОМОГИ №1
Адреса: вулиця Розумовська, 37.
Телефон: (048) 705-32-01.
Електронна пошта: pershe.odesa@legalaid.od.ua.

ОДЕСЬКЕ БЮРО ПРАВОВОЇ ДОПОМОГИ №2
Адреса: вулиця Отамана Головатого, 1.
Телефон: (048) 705-32-36.
Електронна пошта: druhe.odesa@legalaid.od.ua.

ОДЕСЬКЕ БЮРО ПРАВОВОЇ ДОПОМОГИ №3
Адреса: вулиця Заболотного, 6.
Телефон: (048) 758-05-13.
Електронна пошта: tretie.odesa@legalaid.od.ua.

ОДЕСЬКЕ БЮРО ПРАВОВОЇ ДОПОМОГИ №4
Адреса: вулиця Коблевська, 40.
Телефон: (048) 726-14-44 або (048) 726-14-45.
Електронна пошта: odesa.local@legalaid.od.ua.

Можна звернутися онлайн:

- до контактної системи БПД — **0 (800) 213-103** (всі дзвінки безкоштовні) з 8.00 до 18.00;
- за номером **(044) 363-10-41** (тільки для дзвінків з-за кордону);
- з дзвінками у «Телеграм» — **(067) 72-13-103**;
- у телеграм-бот — **t.me/LegalAidUkraineBot**.

Матеріали підготувала Анастасія ЄПУР

РЕКЛАМА

Повідомлення про намір отримати дозвіл на викиди ТОВ «Дельта Вілмар Україна»

Товариство з обмеженою відповідальністю «Дельта Вілмар Україна», код ЄДРПОУ — 33268860, юр. адреса: 65481, Одеська обл., м. Южне, вул. Індустріальна, 6; факт. адреса: 65481, Одеська обл., м. Южне, вул. Індустріальна, 6, тел. (048) 734-64-78, ел. адреса: office@deltawilmar.com, повідомляє про наміри щодо отримання дозволу на викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря у зв'язку з виявленням додаткових джерел викидів: охолоджувач гранул, лузгова дробарка, рушально-віяльна машина, аспірація норій, ваг, бункерів вальцевих верстатів, вузол пересипки лузги соняшникової в автотранспорт, руфтопи, компресорно-конденсаторний блок, витяжні шафи лабораторного центру, пілотна установка, мийка для миття обладнання, експериментальна кухня, їдальня, зарядна кімната, вивувна машина преформ.

Основна діяльність ТОВ «Дельта Вілмар Україна» — виробництво соняшникової та рапсової олії, приймання й складське зберігання сирих тропічних олій та їх похідних, рафінація й дезодорування, зберігання й відвантаження готової продукції споживачеві.

Забруднюючі речовини, що викидаються в атмосферу: ртуть та її сполуки — 0,00009 т/рік; оксиди азоту — 93,258

т/рік; діоксид сірки — 123,172 т/рік; сірководень — 0,0111 т/рік; сульфатна кислота — 0,033 т/рік; ангідрид фосфорний — 0,084 т/рік; ртуть та її сполуки — 0,00009 т/рік; манган та його сполуки — 0,001 т/рік; залізо та його сполуки — 0,009 т/рік; хром та його сполуки — 0,0001 т/рік; оксид вуглецю — 248,635 т/рік; речовини у вигляді суспендованих твердих частинок, недиференційованих за складом — 22,993 т/рік; речовини у вигляді суспендованих твердих частинок більше 2,5 мкм і менше 10 мкм — 0,0004 т/рік; речовини у вигляді суспендованих твердих частинок 2,5 мкм та менше — 0,0007 т/рік; аміак — 0,0046 т/рік; вуглецю діоксид — 93042,184 т/рік; азоту (1) оксид (N2O) — 3,367 т/рік; метан — 7,170 т/рік; фтористий водень — 0,0006 т/рік; НМЛОС: акролеїн — 0,034 т/рік; кислота оцтова — 0,0121 т/рік, спирт етиловий — 1,079 т/рік; гексан — 0,234 т/рік; масло мінеральне нафтове — 0,005 т/рік; формальдегід — 0,00001 т/рік; бензол — 0,0005 т/рік; водню хлорид — 0,033 т/рік; фреони (Фреон-404) — 0,170 т/рік; амонію нітрат — 0,0044 т/рік; натрію сульфат — 0,079 т/рік.

Згідно з вимогами Закону України «Про оцінку впливу на довкілля», підприємством було отримано Висновок з оцінки впливу на довкілля №47/05-10/1112 від 03.03.2021р., реєстраційний

номер справи 20209116565, щодо «Розширення комплексу з переробки та перевантаження тропічних олій із реконструкцією адміністративної будівлі та цеху переробки та фасування маргаринової та жирової продукції, з розміщенням лінії розливу у пляшки».

На підприємстві немає виробництв і технологічного устаткування, на яких повинні впроваджуватися найкращі доступні технології та методи керування. Аналіз даних інвентаризації джерел викидів свідчить про те, що фактичні викиди забруднюючих речовин менші, ніж нормативні граничнодопустимі викиди, заходи щодо скорочення обсягів викидів не плануються.

Встановлені нормативи гранично допустимих викидів дотримуються. Перевищення гранично допустимих концентрацій на межі санітарно-захисної зони відсутні. Пропозиції щодо дозволених обсягів викидів повністю відповідають законодавству. Зауваження та пропозиції громадських організацій та окремих громадян щодо намірів підприємства просимо надіслати в тридцятиденний термін до Департаменту екології та природних ресурсів ООДА за адресою: 65012, вул. Канатна, будинок 83, м. Одеса, тел. +38 (048) 728-35-05, ел. адреса: ecolog@odessa.gov.ua.